Tefecilikte Ticari İlişki Savunması

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Ceza Genel Kurulu	22.04.2026	Kısmen Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/289	2026/242	TCK 241, TCK 252, TCK 53, CMK 223, CMK 226

ÖZET

Kâr ortaklığı için gönderilen paralar ile geri alınan tutar arasındaki fark, ticari ilişki savunması çürütülemediğinden faiz sayılmadı; tefecilik mahkûmiyeti bozuldu, rüşvet suçundan verilen beraat hükümleri onandı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/tefecilikte-ticari-iliski-savunmasi-beraat-cgk-2026-242/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2024/289 E. , 2026/242 K.

"İçtihat Metni"

DAİRESİ : YARGITAY 5. Ceza Dairesi

SAYISI : 11-7

HÜKÜMLER : Sanıklar... ve ...'in rüşvet suçundan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 223/2-e maddesi uyarınca beraatlerine, sanık ...'in tefecilik suçundan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 241/1, 62, 52/2-4 ve 53/1-5. maddeleri uyarınca 2 yıl 1 ay hapis ve 1.000 TL adli para cezasıyla cezalandırılmasına ve hak yoksunluğuna ilişkindir.

I. HUKUKİ SÜREÇ

Sanıklar... ve ...'in rüşvet suçundan CMK'nın 223/2-e maddesi uyarınca beraatlerine, sanık ...'in tefecilik suçundan TCK'nın 241/1, 62, 52/2-4 ve 53/1-5. maddeleri uyarınca 2 yıl 1 ay hapis ve 1.000 TL adli para cezasıyla cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna ve taksitlendirmeye ilişkin İlk Derece Mahkemesi sıfatıyla yargılama yapan Yargıtay 5. Ceza Dairesince verilen 20.02.2024 tarihli ve 11-7 sayılı hükümlerin, sanık ... müdafileri ve katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının onama istemli 25.06.2024 tarihli ve 68472 sayılı

tebliğnamesi ile Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

II. TEMYİZ SEBEPLERİ

Müdafii; sanık ... aleyhine karar verildiği, tefecilik suçunun sabit olmadığı, katılan vekili; sanık ... hakkında tefecilik suçundan zincirleme suç hükümlerinin uygulanması ve temel cezanın teşdiden belirlenmesi gerektiği, ayrıca sanıkların rüşvet suçunu işlediklerinin sabit olduğu gerekçeleriyle temyiz isteminde bulunmuşlardır.

III. İNCELEME KONUSU

Sanık ... müdafiinin, kurulan hüküm yönünden kanuni şartları oluşmayan duruşmalı inceleme isteminin CMK'nın 299/1. maddesi uyarınca reddine karar verilmiştir.

Sanıklar... ve ... hakkında rüşvet suçundan kurulan beraat, sanık ... hakkında tefecilik suçundan verilen mahkûmiyet hükümlerinin isabetli olup olmadığına ilişkin temyiz incelemesi yapılmıştır.

IV. GEREKÇE

A. İnceleme Konusuna İlişkin Açıklamalar

Tefecilik suçunun tipik fiili, TCK'nın 241/1.maddesinde; "kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para vermek" olarak belirlenmiş, madde gerekçesinde de; "faiz ya da başka bir namla da olsa kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para verilmesinin, tefecilik suçunu oluşturacağı" vurgulanmıştır. Tefecilik suçunun oluşması için, fail tarafından başka birisine kazanç elde etmek amacıyla ödünç para verilmiş olması gerekir. Kazanç elde etme amacı olmayan ödünç verme eylemleri ise bu suçu oluşturmayacaktır. Yine bu suçtan söz edilebilmesi bakımından para trafiğinin, kişiler arasında doğmuş olan gerçek bir alacak borç ilişkisine dayanıp dayanmadığı da önem arz etmektedir. TCK'nın 241. maddesine göre ise kişinin yalnızca bir kişiye ödünç para vermesi suçun oluşması için yeterli olup bu işi meslek hâline dönüştürüp dönüştürmemesinin bir önemi bulunmamaktadır. Bu nedenle suçun temadi ettiğinden ve birden fazla kişiye ödünç para verilmesinin tek suç oluşturduğundan bahsedilemeyecektir. (CGK, 22.01.2025 tarih ve 461-35 sayılı).

Temyiz incelemesine konu bir diğer suç olan rüşvetin düzenlendiği TCK'nın 252. maddesinin birinci fıkrasında; "Görevinin ifasıyla ilgili bir işi yapması veya yapmaması için, doğrudan veya aracılar vasıtasıyla, bir kamu görevlisine veya göstereceği bir başka kişiye menfaat sağlayan kişi dört yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır" şeklinde rüşvet veren bakımından,

İkinci fıkrasında ise; "Görevinin ifasıyla ilgili bir işi yapması veya yapmaması için, doğrudan veya aracılar vasıtasıyla, kendisine veya göstereceği bir başka kişiye menfaat sağlayan kamu görevlisi de birinci fıkrada belirtilen ceza ile cezalandırılır" biçiminde ifade edilmek suretiyle de rüşvet alan kamu görevlisi açısından rüşvet suçu tanımlanmıştır. Bu suretle de sağlanan menfaatin kamu görevlisinin görevinin gereklerine aykırı bir işin yapılması amacına yönelik olması şartı kaldırılarak, görevinin gereklerine uygun davranması için kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar

sağlamak fiili TCK'nın 257/3. maddesindeki görevi kötüye kullanmak suçu kapsamından çıkartılarak rüşvet suçuna dönüştürülmüştür.

TCK'nın 252. maddesinin üçüncü fıkrası "Rüşvet konusunda anlaşmaya varılması halinde, suç tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur." şeklinde düzenlenmiştir. Madde gerekçesinde de belirtildiği üzere rüşvet suçunun, menfaatin kamu görevlisi tarafından temin edildiği anda tamamlandığı ilke olarak kabul edilmekle birlikte, izlenen suç siyaseti gereği olarak, rüşvet suçunun kamu görevlisi ile iş sahibi arasında görevinin ifasıyla ilgili bir işin yerine getirilmesi veya getirilmemesi amacına yönelik menfaat teminini öngören bir anlaşmanın yapılması durumunda dahi rüşvet suçu tamamlanmış gibi cezaya hükmedileceği hüküm altına alınmıştır. Rüşvet anlaşmasının yapılmasıyla suç oluşup tamamlanacağından, anlaşmanın işin yapılmasından önce veya en geç yapılması anında olması gerekir (CGK, 29.11.2023 tarih ve 119-623 sayılı).

Diğer taraftan ayrıntıları Yüksek Ceza Genel Kurulunun 11.06.2013 tarihli ve 36-294, 15.10.2025 tarihli ve 365-403 sayılı kararlarında açıklandığı üzere;

Amacı somut olayda maddi gerçeğe ulaşarak adeleti sağlamak, suçu işlediği sabit olan faili cezalandırmak, suçun işlenmesi ile bozulan kamu düzenini yeniden tesis etmek olan ceza muhakemesinin en önemli ve evrensel nitelikteki ilkelerinden birisi de doktrin ve uygulamada; suçsuzluk ya da masumiyet karinesi olarak adlandırılan kuralın bir uzantısı olan ve Latincede; in dubio pro reo olarak ifade edilen şüpheden sanık yararlanır ilkesidir. Bu ilkenin özü, ceza davasında sanığın mahkûmiyetine karar verilebilmesi bakımından göz önünde bulundurulması gereken herhangi bir soruna ilişkin şüphenin, mutlaka sanık yararına değerlendirilmesidir. Oldukça geniş bir uygulama alanı bulunan bu kural, dava konusu suçun işlenip işlenmediği, işlenmişse sanık tarafından işlenip işlenmediği veya gerçekleştirilme biçimi konusunda bir şüphe belirmesi halinde de geçerlidir. Sanığın bir suçtan cezalandırılabilmesinin temel şartı, suçun hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak kesinlikte ispat edilmesidir. Gerçekleşme şekli şüpheli veya tam olarak aydınlatılamamış olay ve iddialar sanığın aleyhine yorumlanarak mahkûmiyet hükmü kurulamaz. Ceza mahkûmiyeti; herhangi bir ihtimale değil, kesin ve açık ispata dayanmalı, bu ispat hiçbir şüphe ya da başka türlü oluşa imkân vermemelidir. Toplanan delillerin bir kısmı gözetilip diğer kısmı göz ardı edilerek ulaşılan kanaat üzerinden yüksek de olsa bir ihtimalle sanığı cezalandırmak, ceza muhakemesinin en önemli amacı olan gerçeğe ulaşmadan hüküm vermek anlamına gelecektir.

Şu hâlde, isnat edilen fiilin sanık tarafından icra edildiğinin kabulü için, gerekçeli ve muhtemel şüphenin tamamen yenilmesi gerekir. Zira, kabili te'lif olmayan şüphe ve gerçeğin yan yana mevcudiyeti üzerinden salt bir kanaate ulaşılmasının, mantık ve hukuk kurallarına uygun olduğu söylenemeyeceği gibi maddi gerçekliğin bütünüyle ortaya çıkarıldığı da ileri sürülemeyecektir.

B. Somut Olayda Hukuki Değerlendirme

Olay tarihinde Bakırköy Cumhuriyet savcısı olan sanık ... hakkında, müsnet suçların niteliği itibarıyla kanunda öngörülen soruşturma ve kovuşturma usul ve şartlarına da uyularak başlatılıp icra olunan hukuki süreçte, mahallinde hukuka uygun olarak ikame olunup, silahların eşitliği ve

yüzyüzelik ilkeleri çerçevesinde usulünce tartışılan delillere ve dosya kapsamına istinad eden kabule göre;

a.Tefecilik suçu yönünden:

Sanık ...'in, tanık ... aracılığıyla tanıştığı müşteki ... ile samimi olduktan sonra, eşi ... adına kar ortaklığına dayanan işte kullanılmak üzere müştekiye ...'ün hesabından farklı tarihlerde toplam 764.500 TL, kendi hesabından ise iki ayrı seferde toplam 165.000 TL para gönderdiği, vermiş olduğu paranın bir kısmı için şikâyetçiden toplam 494.500 TL tutarında üç adet çek aldığı, ...'a verdiği para karşılığı her ay 7.000 dolar olmak üzere toplam on üç ay süreyle şikâyetçiden faiz adı altında para aldığı, çeklerin karşılıksız çıkması üzerine başlattığı icra takibinde yaptığı tahsilat ve gerçekleştirilen alacağın temliki işlemi sonucu elde edilen meblağ ve şikâyetçinin yapmış olduğu geri ödemeler düşüldükten sonra verdiği para karşılığında şikâyetçiden 271.365,75 TL para aldığının belirlendiği olayda;

Müşteki ...'ın, tanık ... tarafından yetkilisi olduğu şirket hakkında icra takibi başlatılmasından sonra CİMER'e müracaatla sanık ...'in tanık ... üzerinden faiz karşılığı borç para verdiğini ve faizle ödeme yaptığını belirterek şikâyetçi olmuş ise de; daha sonra ölmesi nedeniyle aşamalarda dinlenememiş, eşi mağdur ... ile çocukları mağdurlar ... ve ... ise isnat edilen olayla ilgili doğrudan bilgi sahibi olmadıklarından aşamalarda çelişkili beyanlarda bulunmuşlardır. Sanık ... ve tanık ... de şikâyetçi ile aralarındaki ilişkinin ticari iş kapsamında olup gönderilen paraların da faiz geliri değil ortak aldıkları iş makinesinin kira geliri olduğunu, başlangıçta düzenli olarak ödenen kira gelirinin daha sonra ödenmemesi üzerine, şikâyetçiden üç adet çek aldıklarını, sonrasında aslında şikâyetçi tarafından bir iş makinesi alınmadığını ve kandırıldıklarını beyan etmişlerdir.

Tanık ... ile şikâyetçi arasında ticari iş kapsamında yapılan yazılı bir sözleşme ya da belge bulunmamakla birlikte sanık ...'in, aralarında güven ilişkisine dayalı olarak anlaşma yapıldığı yönündeki savunması aleyhine değerlendirilmemelidir. Şikâyetçinin oğlu tanık ...'un, alınan paraların bazen bankadan bazen de elden ödendiğini, kendisinin de birkaç kez sanığın eşinin akrabasına elden para teslim ettiğini söylemesi de nazara alındığında, taraflar arasında yapılan havalelerde sanık ...'in savunmasında belirttiği, iş makinesinden kaynaklanan aylık 7.000 dolar kira alacağına doğrudan denk gelen bir paranın bulunmamasının genel hayat tecrübelerine uygun olduğu değerlendirilmelidir. Ayrıca sanık ... hakkında şikâyette bulunulmadan çok önce tanık ...'ün şikâyetçiye vermiş olduğu paraya ilişkin olarak sanık ...'in bildirmiş olduğu mal beyanında, ticari iş karşılığı verildiği belirtilen 510.000 TL için aylık 7.000 dolar ödeneceği hususu açıklanmıştır.

25.12.20 15... .11.2016 tarihleri arasında sanık ... ve eşi ..., müştekinin banka hesabına toplam 929.500 TL göndermiş olup sanık ... tarafından havale edilen 100.000 TL ve 65.000 TL birkaç gün sonra ... tarafından aynı meblağ ile sanık ...'e ödenmiştir. Müştekinin sanık ... ve eşi ...'e peyderpey gönderdiği 652.040 TL'ye ilişkin yapmış olduğu işlemlerde "borç ödemesi" ya da "borç iadesi" açıklamalarına yer vermesi, faizle borç para verdiği şeklinde değerlendirilemez.

Ayrıca şikâyetçinin yetkilisi olduğu şirket tarafından 180.000 TL, 175.000 TL ve 139.500 TL olmak üzere toplam 494.500 TL meblağlı üç adet çekin, şikâyetçi tarafından tanık ... lehine borcun verildiği tarihten yaklaşık bir yıl sonra keşide edilmesi, sanık ile tanık ...'ün, iş makinesinin kira

bedeli belli bir süre ödenmeyince vermiş oldukları parayı teminat altına almak için şikâyetçiden çek aldıkları yönündeki savunmaları ile uyumludur. ...'ün, müştekinin yetkilisi olduğu şirket hakkında başlattığı icra takibi kapsamında 48.825,75 TL'nin tahsil edildiği, takibe konu alacağın ... tarafından temlik edildiği tanık ...'ın, buna karşılık tanık ...'ün hesabına 500.000 TL gönderdiği, icra takibi kapsamında yapılan toplam tahsilat da dikkate alındığında, sanığın ve tanık ...'ün hesapları üzerinden müştekinin hesabına gönderilen toplam 929.500 TL karşılığında, müştekinin toplam 1.200.865,75 TL ödediği, aradaki farkın 271.365,75 TL olduğu görülmektedir. Aralarında bir hukuki/ticari ilişki olduğunda tereddüt bulunmayan sanık ... eşi ile müşteki arasındaki bu farkın doğrudan tefecilikten kaynaklanan faiz olduğunu söylemek bir zannı galipten ibaret kalır.

Son soruşturmanın açılması kararında sanık ...'in eşi üzerinden şikâyetçi dışında başka kişilere de faizle borç para verdiği ileri sürülmüş ise de; bu kişilerin kimler olduğuna dair bir açıklamada bulunulmayıp tanık ... ile aralarında para transferleri olduğu tespit edilen tanıklar ..., ..., ..., ... ve ... ile tanık ...'ün beyanları birlikte değerlendirildiğinde, sanık ...'in gerek kendi gerekse tanık ...'ün hesabı üzerinden gerçekleştirdiği para transferlerinde faiz kararlaştırıldığına ve kazanç elde etme amacına dair bir delil ikame olunabilmiş değildir.

b.Rüşvet almak, vermek suçu yönünden:

... olarak bilinen suç örgütü hakkında Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturmada, sanık ...'in, hakkında iletişimin tespiti ve dinlenilmesi kararı verilen ... ile yaptığı görüşmede, "Hayır, hayır, biz şimdi önlemini aldık, nasıl önlemini aldık, söyleyeyim, ben de sana, şimdi benim yeni bir savcı geldi Bakırköy'e, daha iyi oldu, soruşturma savcısı, işte bak sana ne diyorum, daha yeni bir A6 verdim ona." dediği belirlenmekle, sanık ...'in rüşvet verdiği, sanık ...'in rüşvet aldığı iddia edilen olayda;

Sanık ...'in hangi soruşturma dosyasında görevinin gereği olarak yapması ya da yapmaması gereken hangi iş için menfaat temin ettiğine ve bu amaçla sanık ... ile rüşvet anlaşması yaptığına dair herhangi bir somut iddia ve delil ileri sürülmemiştir.

Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir soruşturmada sanık ... ile hakkında iletişimin tespiti ve dinlenilmesi kararı verilen ... arasında geçen görüşme içeriğinin rüşvet suçunun işlendiğini ortaya koyma konusunda yeterli olmadığı, kaldı ki görüşmelerde bahsi geçen Audi A6 marka aracın alım ve satımına ilişkin yapılan araştırmada, aracın sanık ...'in galeresinden değil başka bir yerden sanık ... tarafından alındığı, bu işlemin tarafları olan kişilerin aşamalardaki beyanlarında da alım satımın ticari faaliyet kapsamında olduğunu beyan ettikleri, alım satıma ilişkin bilgi ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonucu düzenlenen bilirkişi raporunda da sanık ...'in savunmasının aksini ortaya koyan bir tespit yapılamadığı anlaşılmaktadır.

Şu hale göre; mahallinde ikame olunan ve tartışılan delillerin, gerekçeli/muhtemel şüphenin tamamen ortadan kaldırılması ve tüm aşamalarda suçlamayı kabul etmeyen sanıkların isnat olunan eylemleri işledikleri yönünde vicdani kanaat oluşturması bakımından yeterli olmadığı anlaşılmakla, in dubio pro reo/şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereğince ispat edilemeyen müsnet suçlardan beraatlerine karar verilmesi gerekeceğinden;

1. Sanıklar... ve ... haklarında müsnet rüşvet almak, vermek suçlarına ilişkin kamu davası bakımından, kanuna uygun olarak yürütülen duruşma sonucunda, bütün ve özellikle belirleyici delillerin ve aşamalarda ileri sürülen sonuca etkili iddia ve savunmaların temyiz denetimini sağlayacak biçimde eksiksiz olarak sergilendiği ve özleri değiştirilmeksizin tartışıldığı, vicdani kanının kesin, tutarlı ve çelişmeyen verilere dayandırıldığı, gösterilen gerekçenin olaya ilişkin sorunlar bakımından özgün ve yeterli olduğu, bu suretle sanıkların müsnet rüşvet almak, vermek suçlarını işlediğinin sabit olmadığının tespit edildiği anlaşıldığından, katılan vekilinin ileri sürdüğü nedenler yerinde görülmemiş olmakla temyiz davasının esastan reddiyle beraate ilişkin hükümlerin CMK'nın 302/1 maddesi gereğince onanmasına karar verilmelidir.

2. Ancak sanık ... hakkında tefecilik suçundan kurulan mahkûmiyet hükmünün ise; sanığın isnat edilen suçu işlediğinin sabit olmadığı gözetilerek CMK'nın 223/2-e maddesi gereğince beraatine karar verilmesi gerekirken yerinde olmayan gerekçe ile mahkumiyetine karar verilmesi,

Kabule göre de;

Sanığın, isnat edilen tefecilik suçunu TCK'nın 53/1-a maddesinde belirtilen hak ve yetkileri kötüye kullanarak işleyemeyeceği açıkken hakkında TCK'nın 53/5. maddesi gereğince hak yoksunluğuna hükmedilemeyeceğinin gözetilmemesi ve dava açan belgede anılan madde ve fıkranın uygulanması talep edilmediği hâlde CMK'nın 226/2 maddesi uyarınca ek savunma hakkı da verilmeden uygulama yapılarak savunma hakkının kısıtlanması isabetsizliklerinden bozulmasına karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan yedi Ceza Genel Kurulu Üyesi; sanık ... hakkında tefecilik suçundan kurulan mahkûmiyet hükmünün isabetli olduğu düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.

V. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1. Yargıtay 5. Ceza Dairesince verilen 20.02.2024 tarihli ve 11-7 sayılı, sanıkların rüşvet suçundan beraatlerine ilişkin hükümlerin usul ve kanuna uygun olması nedeniyle CMK'nın 302/1 maddesi gereğince ONANMASINA,

2.Sanık ... hakkında tefecilik suçundan kurulan mahkûmiyet hükmünün; sanığın isnat edilen suçu işlediğinin sabit olmadığı gözetilerek CMK'nın 223/2-e maddesi gereğince beraatine karar verilmesi gerekirken yerinde olmayan gerekçe ile mahkumiyetine karar verilmesi,

Kabule göre de;

Sanığın, isnat edilen tefecilik suçunu TCK'nın 53/1-a maddesinde belirtilen hak ve yetkileri kötüye kullanarak işleyemeyeceği açıkken hakkında TCK'nın 53/5. maddesi gereğince hak yoksunluğuna hükmedilemeyeceğinin gözetilmemesi ve dava açan belgede anılan madde ve fıkranın uygulanması talep edilmediği hâlde CMK'nın 226/2 maddesi uyarınca ek savunma hakkı da verilmeden uygulama yapılarak savunma hakkının kısıtlanması isabetsizliklerinden BOZULMASINA,

3. Dosyanın, Yargıtay 5. Ceza Dairesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 22.04.2026 tarihinde yapılan müzakerede sanıklara isnat edilen rüşvet suçu açısından oy birliğiyle, sanık ...'e isnat edilen tefecilik suçu bakımından ise oy çokluğuyla karar verildi.